

۱۲۵۰۸۲۷
۱۲ / ۱۱ / ۱۴۰۰

روان شناسی محیط

تألیف :

لیندا استگ و جودیت آی. ام. دی گروت

ترجمه :

دکتر عزیرالله تاجیک اسمعیلی

عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی

پرستو حسن زاده

دانشجوی دکتری دانشگاه پیام نور

عنوان و نام پدیدآور : روان‌شناسی محیط / تألیف : لیندا استگ و جودیت آی. ام. دی‌گروت؛ ترجمه : دکتر عزیزالله تاجیک اسمعیلی، پرستو حسن‌زاده
مشخصات نشر : تهران: نشر ویرایش، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری : بیست و چهار - ۴۳۲ ص: مصور، جدول.
شابک : ۵-۵۳-۸۳۴۸-۶۰۰-۹۷۸
فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.
عنوان اصلی: Environmental Psychology An Introduction, 2019

موضوع : روان‌شناسی محیط زیست

بده‌بندی کنگره : BF ۳۵۳/۵

رده‌بندی دیویی : ۱۵۵/۹

شماره کتابشناسی ملی : ۸۵۵۵۳۹۸

بیاید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

مخاطب عزیز، خواننده گرامی، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله مترجم و ناشر است. تکثیر آن به هر شکل و میزانی، بدون اجازه از ناشر و مؤلف، و خرید و فروش آن کاری نادرست، غیرقانونی، و غیرشرعی است. پیامد این عمل ناصواب موجب بی‌اعتمادی در فضای نشر و فروش کتاب می‌شود و می‌تواند زمینه‌ساز محیطی ناسالم جهت بی‌ارزش کردن زحمات دست‌اندرکاران فعالیت‌های فرهنگی و اقتصادی در جامعه شود که در نهایت، به زیان خود شما و فرزندان‌تان خواهد شد.

سایت
www.Ravabook.com

پست الکترونیکی
virayeshpub@yahoo.com

روان‌شناسی محیط

تألیف : لیندا استگ و جودیت آی. ام. دی‌گروت
ترجمه : دکتر عزیزالله تاجیک اسمعیلی، پرستو حسن‌زاده
ناشر : ویرایش
نوبت چاپ : اول، زمستان ۱۴۰۰
لیتوگرافی : طیف‌نگار، چاپ : شاهین، صحافی : چاوش
شمارگان : ۱۱۰۰ تعداد صفحات : ۴۵۶ صفحه
قیمت : ۱۲۰,۰۰۰ تومان

ISBN : 978-600-8348-53-5

شابک : ۵-۵۳-۸۳۴۸-۶۰۰-۹۷۸

مرکز پخش : تهران - خیابان زرتشت غربی، بین خیابان علیزاده و شیخلر، پلاک ۶۳
تلفن : ۸۸۹۷۳۳۵۸ - ۹ - ۸۸۹۶۱۰۷۰
تلفکس : ۸۸۹۶۲۷۰۷ - ۸۸۹۶۱۰۵۰

فهرست

مقدمه مترجمان ..... نوزده

فصل ۱: روان‌شناسی محیط: تاریخچه، قلمرو و روش‌ها ۱

۱	مقدمه .....
۱	تاریخچه روان‌شناسی محیط .....
۲	به سوی روان‌شناسی «معماری» .....
۴	به سوی روان‌شناسی سبز .....
۴	قلمرو کنونی و ویژگی‌های روان‌شناسی محیط .....
۵	رویکرد تعاملی .....
۵	همکاری میان‌رشته‌ای .....
۶	رویکرد مسئله‌محور .....
۶	تنوع روش‌ها .....
۷	روش‌های پژوهش اصلی در روان‌شناسی محیط .....
۷	مطالعات پرسشنامه‌ای .....
۹	تجربه‌های آزمایشگاهی .....
۹	مطالعات شبیه‌سازی رایانه‌ای .....
۱۰	مطالعات میدانی .....
۱۰	مطالعات موردی .....
۱۱	مرور اجمالی کتاب .....
۱۲	سؤالات مروری .....
۱۳	واژه‌نامه .....
۱۳	منابع پیشنهادی برای مطالعه .....

بخش اول: تأثیرات محیط بر رفتار و بهزیستی انسان

فصل ۲: ادراک خطر محیطی

۱۷

۱۷	مقدمه.....
۱۷	خطرات محیطی چیست؟.....
۱۸	قضاوت‌های ذهنی درباره خطر.....
۱۹	گمانه‌زنی‌ها و سوگیری‌ها در قضاوت‌ها درباره خطر.....
۲۲	تخفیف زمانی خطرات محیطی.....
۲۲	بارادایم روان‌سنجی.....
۲۲	خطر، ارزش‌ها و اخلاق.....
۲۳	ارزش‌ها.....
۲۴	اخلاق و اصول اخلاقی.....
۲۵	واکنش‌های هیجانی به خطرات محیطی.....
۲۷	خلاصه فصل.....
۲۸	سؤالات مروری.....
۲۸	واژه‌نامه.....
۲۹	منابع پیشنهادی برای مطالعه.....

فصل ۳: تغییرات اقلیمی به عنوان یک مشکل محیطی منحصربه‌فرد

۳۱

۳۱	مقدمه.....
۳۲	فهم عمومی از تغییرات اقلیمی.....
۳۳	ارزیابی خطر تغییرات اقلیمی.....
۳۵	شناسایی مشکل.....
۳۶	تعبیر و تفسیر مشکل.....
۳۸	پذیرش مسئولیت و اقدام کردن.....
۳۹	خلاصه فصل.....
۴۰	سؤالات مروری.....
۴۰	واژه‌نامه.....
۴۱	منابع پیشنهادی برای مطالعه.....

فصل ۴: فشار روانی محیطی

۴۳

۴۳	.....مقدمه
۴۴	.....مفهوم سازی فشار روانی
۴۵	.....اثرات فشار روانی محیطی
۴۵	.....سروصدا
۴۷	.....ازدحام
۴۸	.....کیفیت پایین اسکان
۵۰	.....کیفیت پایین محله
۵۰	.....تراکم ترافیک
۵۱	.....خلاصه فصل
۵۲	.....سؤالات مروری
۵۲	.....واژه نامه
۵۳	.....منابع پیشنهادی برای مطالعه

فصل ۵: زیبایی منظره: ارزیابی چشم انداز بصری و ادراک انسان از چشم انداز

۵۵

۵۵	.....مقدمه
۵۶	.....ارزیابی کیفیت بصری
۵۷	.....نظریه های توضیح دهنده رجحان های ذاتی یا آموخته شده
۶۱	.....اندازه گیری و ارزیابی زیبایی منظره
۶۲	.....تحولات روش شناختی
۶۳	.....خلاصه فصل
۶۴	.....سؤالات مروری
۶۴	.....واژه نامه
۶۶	.....منابع پیشنهادی برای مطالعه

فصل ۶: مزایای طبیعت برای سلامت

۶۷

۶۷	.....مقدمه
۶۸	.....سلامت چیست و چگونه اندازه گیری می شود؟
۶۹	.....طبیعت چیست و چگونه اندازه گیری می شود؟
۷۰	.....طبیعت و سلامت بالینی
۷۲	.....فضای سبز و سلامت عمومی

۷۳	مکانیزم‌های مرتبط‌کننده طبیعت و سلامت
۷۴	کیفیت هوا
۷۴	فعالیت بدنی
۷۵	انسجام اجتماعی
۷۵	کاهش فشار روانی
۷۶	خلاصه فصل
۷۷	سؤالات مروری
۷۷	واژه‌نامه
۷۸	منابع پیشنهادی برای مطالعه

۷۹	مقدمه
۷۹	پژوهش‌ها درباره محیط‌های تجدیدکننده
۸۱	نظریه بهبودی فشار روانی
۸۲	نظریه تجدید توجه
۸۳	خاستگاه تکاملی تجربه‌های طبیعت تجدیدکننده
۸۴	تحولات نظری و تجربی جدید
۸۴	توجه سیالی ادراکی
۸۵	پیوندجویی با طبیعت
۸۵	تجربه‌های تجدیدکننده خرد و اثرات سازنده
۸۷	کاربردها و اشارات ضمنی
۸۸	خلاصه فصل
۸۸	سؤالات مروری
۸۹	واژه‌نامه
۹۰	منابع پیشنهادی برای مطالعه

۹۱	مقدمه
۹۱	بررسی اجمالی تاریخی
۹۳	تأثیرات هیجانی و معنای تجربه محیط طبیعی
۹۴	دیدگاه‌هایی درباره رجحان‌های طبیعت و چشم‌انداز

۹۶	نقش تنوع زیستی
۹۶	توجیه وجودی - انگیزشی
۹۸	اشارات ضمنی عملی
۹۹	خلاصه فصل
۹۹	سؤالات مروری
۹۹	واژه‌نامه
۱۰۰	منابع پیشنهادی برای مطالعه

فصل ۹: ابعاد انسانی حیات وحش

۱۰۱

۱۰۱	مقدمه
۱۰۲	پژوهش‌های اولیه: نگرش‌ها درباره حیات وحش
۱۰۳	سلسله‌مراتب شناختی
۱۰۵	جهت‌گیری‌های ارزش حیات وحش
۱۰۸	پیش‌بینی هنجارها و نگرش‌ها درباره حیات وحش
۱۰۸	هیجان‌ها درباره حیات وحش
۱۱۰	خلاصه فصل
۱۱۱	سؤالات مروری
۱۱۱	واژه‌نامه
۱۱۲	منابع پیشنهادی برای مطالعه

فصل ۱۰: کودکان و محیط طبیعی

۱۱۳

۱۱۳	مقدمه
۱۱۴	تجربه‌های کودکی در طبیعت
۱۱۷	طبیعت و سلامت و بهزیستی کودکان
۱۱۷	مزایای سلامت جسمی
۱۱۸	مزایای سلامت روانی
۱۱۸	مزایای شناختی
۱۲۰	تجربه‌های کودکی در طبیعت و محیط‌گرایی در بزرگسالی
۱۲۱	اشارات ضمنی و کاربردها
۱۲۱	خلاصه فصل
۱۲۲	سؤالات مروری
۱۲۲	واژه‌نامه
۱۲۳	منابع پیشنهادی برای مطالعه

مقدمه مترجمان

واژه «محیط زیست» در زندگی امروز به عبارتی آشنا و در عین حال، حساسیت برانگیز تبدیل شده است. امروزه وقتی از محیط زیست می‌گوییم یا می‌شنویم، مجموعه‌ای از نگرانی‌ها، بیم‌ها و امیدها در ما برانگیخته می‌شود. معمولاً جنبه‌های منفی این برانگیختگی بیشتر است، چون آنچه از اخبار محیط زیست یا درباره آن می‌شنویم، مسائلی مانند آلودگی، تخریب طبیعت، هوای ناپاک، آتش‌سوزی جنگل‌ها، سیل، زلزله، تغییرات اقلیمی ناشی از گازهای گلخانه‌ای و معضلاتی از این قبیل است. از طرفی اثوات طبیعت بر جسم و جان انسان‌ها، ارزشهای زیستی و روانی یک محیط طبیعی پاک و فرح‌بخش و نیاز به لذت بردن از مناظر طبیعی زیبا و دل‌انگیز، واقعیت‌هایی هستند که در زندگی انسان‌ها، به ویژه در جوامع صنعتی، پرفشار و شتابزده امروز، غیرقابل انکار است.

مطالعه و بررسی محیط زیست از ابعاد مختلف امکان‌پذیر و ضروری است. ارزش محیط زیست و فواید اقتصادی، زیستی و روانی - اجتماعی که برای زندگی بشر دارد، در جامعه امروز علوم طبیعی و انسانی را درگیر مطالعات علمی و پژوهشی بسیار کرده است؛ نهادها و ساختارهای سازمانی بسیاری با هدف تنظیم و بهسازی رابطه انسان - طبیعت و جلوگیری از تخریب زیست‌بوم انسان در سطوح ملی و بین‌المللی ایجاد شده‌اند و همه‌ساله در کشورهای مختلف بودجه‌های قابل توجهی تحت این عنوان و به این بهانه صرف می‌شود. لیکن نگرانی نسبت به آنچه بر سر محیط زندگی انسان‌ها می‌آید هر روز ابعاد فزاینده‌تری پیدا می‌کند و در این فضای اضطراب‌زا جنبه‌های انسانی این چالش، چه فردی و چه اجتماعی از اهمیت بیشتری برخوردار است. تأثیرات بین انسان و محیط زیست متقابل است و لذا مسئولیت و نقش افراد، گروه‌ها، سازمان‌ها، کشورها و حتی نهادهای بین‌المللی در ایجاد یا پیشگیری از بحران‌ها و فجایع زیست‌محیطی در اولویت نخست در زمینه بررسی و حل چالش‌های موجود در محیط زندگی انسان‌ها است.